

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementetArkivkode/ File no:
arkivkodeVår ref./ Our ref.:
1301615-3Deres/ Dykkar ref./ Your ref.:
12/1080Vår saksbeh./ Enquiries:
V. GemneDato/ Date:
03.12.2013**Svar på høringsforslag om samordning av statlige innkjøp**

Norad er grunnleggende positive til samordning av statlige anskaffelser, og ser at det er mange potensielle muligheter med en samordning av diverse «enkle» statlige innkjøp. Det vil si innkjøp hvor behovet for de ulike aktørene er tilstrekkelig likt (standardisert), hvor omfanget er tilstrekkelig forutsigbart, og hvor det potensielle leverandørmarkedet er i stand til å levere gode tilbud som dekker behovet på en god måte.

Vi synes at det utsendte høringsdokumentet har mangler og uklarheter. Norad foreslår at FAD/Difi, med bistand fra uavhengige eksterne konsulenter, utarbeider et nytt høringsnotat, og har en ny høringsrunde. Dette for å sikre at en slik viktig beslutning tas på et mest mulig korrekt grunnlag. Det nye notatet kan kun utdype det eksisterende notatet og ha en kortere høringsfrist.

For at en anskaffelsesprosess skal bli vellykket er det nødvendig å involvere sluttbrukerne i forkant av gjennomføringen. Det samme mener vi gjelder for en planlagt samordning av statlige innkjøp. Samtidig bærer notatet preg av at man har ønsket positive tilbakemeldinger og at det ikke fremgår hvordan informasjonen er innhentet.

Norad savner at høringsnotatet f.eks. inneholder tilbakemeldinger fra personer på HF-nivå som må bruke HINAS inngåtte avtaler, og tilbakemeldinger fra både innkjøper og sluttbruker. Vi tror at disse kan ha en noe annen oppfatning av situasjonen. Siden avtalene skal inngås for å dekke lokale behov samt effektivisere og forenkle avropsprosessen for de lokalt ansatte, mener vi at det er viktig at man har innhentet tilstrekkelig med erfaringsdokumentasjon også fra lokalt ansatte.

Notatet er informativt og godt oppbygget, men det er for lite konkret til at det er mulig å gjøre seg opp en konkret mening om denne planlagte samordningen. F.eks. savner vi avklaringer på hvem som vil bestemme hvilke produktkategorier som det skal inngås felles avtaler på, hvilke produkter/produktgrupper disse avtalene skal dekke, eventuelle endringer i betalingsform, o.l.

Notatet kommer også med noen påstander som framstår som ukomplette, f.eks. «*I statlige virksomheter er innkjøpsarbeidet ofte bare en oppgave i tillegg til andre arbeidsoppgaver*» (4.2.2 s.34 - Oslo Economics, 2013). Denne beskrivelsen kjenner vi oss ikke igjen i. Det burde vært tatt med at enheten for samordnede innkjøp aldri vil dekke alle behovene til en statlig organisasjon, og derfor vil alle lokale statlige organisasjoner uansett måtte ha behov for tilstrekkelig kompetanse innenfor offentlige anskaffelser. Notatet uttaler noen steder at en samordning vil kunne øke kompetansen, og noen steder at en samordning vil kunne senke kompetansen. Også her savner Norad erfaringer fra de lokale virksomhetene.

Norad anser det som viktig at man sikrer enkle måter for avrop og rapportering, og at det må være raskt og enkelt å finne ut om noe er på en avtale, samt å bestille dersom produktet er dekket av avtalen. Dersom det ikke er nødvendig at den lokale virksomheten har e-handel for å kunne være med på avtaler som blir inngått av en felles innkjøpsenhet for staten, hvordan vil disse utfordringene kunne løses for de virksomhetene som dette gjelder? Notatet viser til at «*Få virksomheter har etablerte e-handelsløsninger.*», men omtaler notatet e-handel generelt, eller kun om de virksomheter som gjør kjøp på avtaler inngått av en felles innkjøpsenhet?

Vi anser det som positivt med valgfri deltagelse, men ønsker informasjon om når i prosessen en lokal enhet kan si nei til å delta, samt om andre lokale enhetene vil få vite at noen ikke deltar før de er bundet til å være med i konkurransen. Dette er momenter som kan være viktige, spesielt for mindre lokale enheter. I denne sammenhengen er det også viktig når i prosessen det skal være tilstrekkelig avklart hva det skal inngås avtale på innenfor en/flere produktgrupper/kategorier.

Når det bestemmes hvilke produkter/tjenester som skal/ikke skal være med i en konkurranse, er det viktig at de lokale enhetene har en reell påvirkningskraft. Dersom behovet viser seg å variere mer enn man ventet, og kompleksiteten for anskaffelsen blir for stor, burde felles innkjøpsenhet kunne vurdere å avlyse/droppe konkurransen, men i stedet prioritere andre grupper/kategorier. Det er også viktig at eventuelle besparelser ikke kun beregnes ut fra enkeltprodukter som er inkludert konkurransen.

Norad etterlyser spesifikk informasjon om hvordan man ser for seg at de ulike gruppene; «Brukerrådet», «Spesifikk prosjektgruppe», og/eller «Generelt nettverk», skal samarbeide effektivt. Dette er spesielt viktig siden det er de lokale enhetene som skal gjøre fase 4, «Følge opp leveranse og kontrakt», og problemer som avdekkes her kan være tidkrevende og utfordrende, samt måtte løftes til et høyere nivå for å kunne avklares/forbedres, slik at avtalen deretter kan fungere tilstrekkelig godt. Hvis en lokal virksomhet er meget misfornøyd med en felles inngått avtale, hvordan konsekvenser kan det få for rammeavtaleleverandøren? Risikerer rammeavtaleleverandøren å miste kontrakten, eller kan leverandøren bevisst misligholde noen av sine leveranser uten noen store konsekvenser? Slike spørsmål er viktig siden store anbud kan medføre taktisk prising, og/eller levering.

Norad har per i dag ingen IKT-systemer av typen e-handel, KGV og KAV. Norad handler mest spesifikke tjenester og lite standardiserte varer /tjenester. På bakgrunn av dette mener vi at det vil være meget tidkrevende for våre sluttbrukere å handle på avtaler som er inngått av en statlig innkjøpssentral, samt at rapportering av estimert/forventet forbruk også vil være tidkrevende. Dette gjør at vi ser for oss at økt tidsbruk til avrop og rapportering vil overgå gevinster i form av eventuelle lavere priser, bedre kvalitet, bedre leveringsbetingelser, o.l.

Med vennlig hilsen

Viveca Gemne
underdirektør
Dokumentasjons- og driftsseksjonen